

Oponentský posudek bakalářské práce

Jan Benda: Čeští uprchlíci po Mnichovu v Kralupech nad Vltavou (65 s. text+přílohy)

Téma bakalářské práce J. Bendy bylo donedávna poměrně opomíjené českou historiografií, přestože představuje v širším měřítku (nejen Sudety ale také Podkarpatská Rus a Slovensko) bezesporu závažnou problematiku. Na podkladě pramenů a historiografické i jiné literatury se autor pokusil zachytit konkrétní osudy lidí – uprchlíků, kteří směřovali zčásti již před zářím 1938 avšak v největším počtu až v pomnichovských týdnech a měsících převážně ze severních Čech i Podkrkonoší do vnitrozemí druhé republiky. Kralupy nad Vltavou se staly jedním z jejich prvních větších záchytných bodů na cestě za novou a současně nejistou budoucností, kde jim byla poskytnuta pomoc. Autor načrtl v úvodu okruhy otázek, aby se na ně snažil odpovídat v textu práce např. jaké důvody vedly k opuštění domovů v pohraničí, jaký měli uprchlíci původ, jaká byla jejich struktura, kolik jich bylo, ale také, jak reagovaly kralupské úřady a obyvatelstvo, jak byli uprchlíci ubytováni a jakými směry se ubírala péče o jejich další existenci na celostátní, především však na kralupské úrovni. A právě ona regionální sonda nabízí i mnohá konkrétní sdělení, jež pak mohou doplňovat ucelenější pohled na danou problematiku.

Přestože si autor vytkl za cíl zkoumat regionálně vymezený prostor Kralup n/Vlt., případně Kralupska, neopomněl nahlédnout na své téma z širšího kontextu dějinného vývoje zkoumaného období. V tomto ohledu je třeba ocenit Bendovo studium fondu MPSP-R v Národním archivu. Umožnilo mu nejen zčásti doplnit chybějící či torzovité materiály fondu OÚ Kralupy (povodně v roce 1947 – s. 7), ale také hlouběji proniknout do problému a pochopit v celé šíři různé (spíše sociologické než historické) přístupy, které uplatnil ve své ojedinělé práci Jaroslav Šíma, sekretář Ústavu pro péči o uprchlíky. Podařilo se mu také hovořit s pamětníky a prostřednictvím jejich vzpomínek přiblížit konkrétní lidské osudy. Zajímavé jsou

také přílohy, statisticky dokládající počty, národnost, povolání atd. uprchlíků v politickém okrese Kralupy n/Vlt.

Snad mohl být autor poněkud zevrubnější a kritičtější v rozboru použité literatury. Nalik také ob stojí jeho tvrzení a z jaké komparace vyplývá, že „situace uprchlíků v Kralupech nebyla na rozdíl od jiných venkovských okresů tak žalostná.“ Na druhé straně lze připustit Bendovo konstatování, „že obyvatelstvo města jako celek...obstálo.“ (s. 65)

Bakalářská práce je založena na chronologickém rozdělení ale jednotlivé kapitoly obsahují také tématické členění, přičemž J. Benda postupuje v interpretaci od obecnějších ke konkrétním otázkám, aby v závěru shrnul výsledky svého výzkumu a přidal tak nepřehlédnutelný kamínek do mozaiky historiografického poznání zvolené problematiky.

Závěr: Bakalářská práce Jana Bendy v plné míře splňuje požadavky kladené na takovýto druh prací (v jistém ohledu nedosahují takové úrovně ani některé diplomové práce), a proto doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby, a podle mého názoru by měla být klasifikována jako výborná.

V Praze dne 13. září 2006

PhDr. Jan Gebhart, CSC.